

KÖNYVISMERET HÁZIDOLGOZAT

Andrea Palladio Négy könyv az építészetről és Vitruvius Tíz könyv az építészetről című munkáinak összehasonlítása

Készítette: Miskolci Szilvia

Konzulens: Buda Attila

PPKE Kiadói szerkesztő I. évfolyam

Budapest, 2007. június 16.

Az összehasonlítás szempontjai:
illusztrációk, tipográfiai felépítés, egységes szerkesztési elvek

I. AZ ÁLTALAM ELEMZETT KÖNYVEK ADATAI

Andrea Palladio *Négy könyv az építészetéről*, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat, Budapest, 1982. / Fordította: Hajnóczy Gábor. / Utószó: Zádor Anna. / Színes felvételek: Hajnóczy Gábor, Klaniczay Péter. / Fekete-fehér reprodukciók: Székely Péter.

Vitruvius *Tíz könyv az építészetéről*, Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1988. / Fordította: Gulyás Dénes. / Előszó: Hajnóczy Gábor.

II. AZ ILLUSZTRÁCIÓK ÖSSZEHAJONLÍTÁSA

A *Tíz könyv az építészetéről* 124 oldalon fekete-fehér illusztrációt tartalmaz, ez arányaiban azt jelenti, hogy minden harmadik oldalon vizuálisan találkozunk a leírtakkal, a *Négy könyv az építészetéről* 220 oldalon fekete-fehér illusztrációt és 27 oldalon színes illusztrációt tartalmaz, ez arányaiban azt jelenti, hogy minden második oldalon látványban is megjelenik a tartalom. Ezeket az adatokat figyelembe véve a *Négy könyv az építészetéről* sokkal inkább épít a vizualitásra, ezáltal a figyelmet is inkább felkelti, és ezt még fokozza az építészeti alkotások színes fotóinak tárlata.

A Palladio könyvben szereplő fejezetnyitó illusztrációk a könyv keletkezési idejének korhangulatát tökéletesen elénk idézik. A könyv illusztrációi – alaprajzok, metszeti rajzok stb. – jól értelmezhetőek, a tartalomhoz tökéletesen kapcsolódnak. Az alkalmazott betűjeleknek megfelelő magyarázatok, megnevezések segítik a megértést és a tájékozódást ezeken az illusztrációkon. Ugyanakkor az építészeti megoldások miéértjére, mely az emberi gondolkodást tükrözi le, nem nyújt képi anyagot, mint ahogy ezt a Vitruvius könyv teszi. A fekete-fehér illusztrációk arányosan elosztva jelennek meg a könyv oldalain. A színes fotók pedig, amelyek Andrea Palladio alkotásairól készültek a könyv végén jelennek meg.

A Vitruvius könyvben szereplő illusztrációk részei, elemei nincsenek megnevezve, így a megértést ez némileg korlátozza. A rajzokat időnként zavaróan sok metszeti vonal teszi kuszává. Ugyanakkor nemcsak építészeti alkotások alaprajzai, metszeti rajzai találhatóak meg a műben, hanem a kor szellemiségét idéző Leonardo da Vinci rajzai, Cesaro Cesariano metszetei, Andrea Pozzo rézmetszetei vagy Albrecht Dürer metszetei, melyek segítik az olvasót annak megértésében, hogy az akkori kor embere mit, miért tett az építészeti megoldások terén.

Összegezve, mindkét könyv minőségi illusztrációs anyagot tartalmaz, amely a megértést sok szempontból segíti. A képek elosztása egyensúlyban tartja a szöveges tartalmakat, és az olvasóra gondolva, annak figyelmét is fokozatosan stimulálja.

III. A KÖNYVEK TIPOGRÁFIAI FELÉPÍTÉSE

Mindkét könyv ragasztókötési technikával, puhafedeles kivitelben készült.

A gerincen balról jobbra haladva olvasható a szerző és a cím: Vitruvius: Tíz könyv az

építészetéről; ANDREA PALLADIO: Négy könyv az építészetéről. A könyvek külső borítóján ugyanezen adatok mellett a Képzőművészeti zsebkönyvtár logója látható.

A szennycímoldalakon a szerzők nevét és a címeket tüntették fel, az oldal tetején balra zártan, valamint a kiadó nevét az oldal alján szintén balra zártan.

A címoldal tipográfiaiailag nem egységes, a szerző nevének betűméretében, mert a Vitruvius könyv esetében a szerző neve nagyobb betűmérettel íródott. Mindkét könyv esetében, ugyanazzal a betűmérettel és betűtípussal szerepel a belső címoldalakon a cím, majd pedig kisebb betűmérettel a kiadó neve.

A címnegyed 4. oldalán található mindkét könyvben a copyright oldal. Itt található a fordítás alapját képező mű/művek felsorolását, a fordító nevét, a kontrollszerkesztő nevét, a Palladio könyv esetében az illusztrációkat készítőket nevét, a sorozatterv készítőjének és a címlapterv készítőjének nevét, valamint az ISBN és ISSN számokat. Tipográfiai szempontból mindkét könyv copyright oldala egységben van a címnegyed másik három oldalával és a főszövegével is. A szöveg elhelyezése és kialakítása nem hivalkodó, nem túlzásfolt, jól áttekinthető.

A tartalomjegyzékek mindkét könyv esetében elől szerepelnek, tipográfiaiailag eltérő megoldással a Palladio könyv esetében ELSŐ KÖNYV (verzál), míg a Vitruvius könyv esetében **Első könyv (félkövér kiemelés)**. Ugyanez az eltérés a főszövegben megjelenő címeknél is fennáll. A fejezetcímek elrendezése is különböző: Vitruvius esetében **Első fejezet (félkövér kiemelés)**, alatta maga a cím normál betűtípussal; Palladio esetében Felül a cím verzál és normál kombinációja, alatta I. Fejezet normálbetűvel írva.

A főszöveg bekezdései mindkét könyvben behúzás nélkül szerepelnek.

Csak a könyvek kezdődnek új oldalon, Palladio esetében fejezetnyitó képpel, a fejezetek már folytatólagosak. A filológiai apparátus szövege a főszövegével azonos. A Vitruvius könyvnél ilyen az elől található *A kétezer éves Vitruvius* bevezető részhez tartozó Jegyzetek, és a könyv végén található Jegyzetek (könyvekre bontva adja meg), Szójegyzék, A képek forrása és Névmutató. A Palladio könyvnél nem található ilyen apparátus.

IV. EGYSÉGES SZERKESZTÉSI ELVEK ÉRVÉNYESÜLÉSE

	Palladio: <i>Négy könyv az építészetéről</i>	Vitruvius: <i>Tíz könyv az építészetéről</i>
Keletkezés	1570 körül	i. e. I. század körül
Tartalom	A könyv elején	A könyv elején
A szerző életrajzára vonatkozó adatok	A könyv végén található, Zádor Éva írása	A könyv elején található, indokolja, hogy szervesen illeszkedik a törzsszöveghez, elősegíti a tartalmak megértését, Hajnóczi Gábor írása (külön jegyzetek társulnak hozzá)
Fejezetnyitó kép	Korhangulatot idéz	Nincs
1. könyv	Rövid esszencia, hogy miről is szól ez a könyv, ajánlás a hercegnek (megjegyzem, hogy szerkesztői szemmel ezeknek a részeknek a fejezetnyitó kép elé kellene kerülni)	Előszóval indul, melyet az első fejezet követ rövid címmel. Összesen 7 fejezetre tagolódik Részletes kitekintés, hogy mi is az építészet. Építészeti alapfogalmak tisztázása.

	<p>Előszó az olvasóhoz Fejezetcím hosszabb, kifejtősebb; fejezetszám (I. Fejezet) 29 fejezetre tagolódik, melyek az építészetben használatos anyagokkal foglalkoznak.</p>	<p>Ez a rész tartalmi szempontból nem jelenik meg a Palladio könyvben</p>
<p>A többi könyv</p>	<p>A második könyvnél nincs előszó. 16 fejezetre tagolódik, melyek a az épületeket kor és funkció alapján csoportosítva tárgyalja Harmadik könyvnél előszó vagy ajánlás a hercegnek. 21 fejezet, utak, hidak anyag szerint csoportosítva. Terek és középületek korok szerint csoportosítva a szerző korának épületei is helyet kapnak Negyedik könyv 30 fejezetből áll. Előszó az olvasóhoz. Elsősorban templomépítéssel foglalkozik. Római és Rómán kívüli templomok, a csoportosítás alapja tehát a hely.</p>	<p>Mind a Tíz könyv előtt található előszó.</p> <p>Második könyv 10 fejezetből áll. Tartalmilag az első Palladio könyvnek felel meg. Számomra zavarossá teszi, hogy a falszerkezetet itt fejt ki az anyagok között.</p> <p>Harmadik könyv 5 fejezetből áll. Templomtípusokkal foglalkozik, itt is zavaró az oszloptípusok külön kifejtése, különösen, hogy a következő könyv, a Negyedik ezt tárgyalja részletesen keletkezés és díszítés alapján rendszerezve. Majd újra megjelennek a templomtípusok is. (9 fejezet)</p> <p>Ötödik könyv 12 fejezetre tagolódik, a színházak és kikötők jelennek meg mint témák.</p> <p>Kisebb szerkezeti egység következik, a rendszer alapját ugyanis az épületek magán- és középület felosztása képezi.</p> <p>Hatodik könyv 8 fejezetre keresztül a magánépületekkel foglalkozik.</p> <p>Hetedik könyv 11 fejezet a burkolatokról és a festés mikéntjéről, a festék típusokról.</p> <p>Nyolcadik könyv 6 fejezeten át a víz, vízvezetékrendszer problematikáját járja körül.</p> <p>A második nagy szerkezeti egységnek tekinthető a kilencedik könyv, mely 8 fejezeten át foglalkozik Platon és a világmindenség problematikájával. A hold, a bolygók az órák.</p>

		<p>A harmadik nagy szerkezeti egység a tizedik könyv, mely 16 fejezetből áll. Témája a gépek.</p> <p>Összegezve a szerkezetet 1. Építészet; 2. Órák; 3. Gépek. Ezt a felépítést már a bevezetőben is olvashatjuk. Fontos szempont a magán- és középületek építésének elkülönítése.</p>
Filológia	Nincs	<p>Szójegyzék</p> <p>Képek forrása</p> <p>Névmutató</p>
	A szerző építészeti alkotásairól készült fotók	nincs

A két könyv jól felépített rendszerben közvetíti tartalmakat, sok szempontból azonos és sok szempontból eltérő szempontsor mentén közvetíti a tartalmakat.